

SC2022-10194/28.04.2022

REFERAT DE APROBARE A PROIECTULUI DE HOTĂRÂRE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de hotărâre

**Proiect de hotărâre privind aprobarea Strategiei
"Smart City și transformare digitală Timișoara 2022-2027"**

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de hotărâre

1. Descrierea situației actuale

Statisticile și opiniile experților în demografie și urbanism prevăd faptul că populația lumii se va dubla până în anul 2050, ponderea populației urbane va crește semnificativ- motiv pentru care este indispensabilă transformarea sistemelor și comunităților prin soluții inteligente ca răspuns la o gamă de probleme diferite: resurse limitate sau indisponibile, rețele fizice învechite , capacități limitate, poluare, aglomerare urbană, creșterea infraționalității și nesiguranța, sisteme dispersate și neintegrate de management etc.

Comunitățile locale trebuie să gândească în perspectivă și să găsească mijloacele prin care să devină prietenoase cu mediul, să fie orientate spre cetățeni, să utilizeze rațional resursele și să genereze și venituri în paralel. Din acest punct de vedere digitalizarea este una dintre puținele opțiuni care pot ajuta orașele să devină sustenabile, eficiente și moderne.

Trendul global este oglindit și de politica comunitară care creează premisele ca tot mai multe orașe să se transforme în smart city și au adoptat în acest sens strategii, programe, inițiative, planuri de acțiune și declarații pentru care se alocă din ce în ce mai multe fonduri în acest scop.

În 2015, Comitetul Economic și Social European (CESE) a adoptat un document care pune bazele unei noi strategii de dezvoltare și susținere a proiectelor Smart City, numit "Orașele Inteligente ca motor al unei noi politici industriale în Europa". În contextul unei urbanizări tot mai accentuate, UE și statele membre consideră că orașele sunt „laboratoare pentru o Europă mai dinamică și mai digitală”, în care se pot experimenta măsuri menite să genereze creștere însoțită de ocuparea forței de muncă și dezvoltare socială. Durabilitatea orașelor va fi fructul unei simbioze inteligente între tehnologii mai mature și inovatoare, platforme integrate (la nivel european, național și municipal), infrastructuri moderne, eficiență energetică, reproiectarea unor servicii mai eficace pornind de la exigențele cetățenilor și utilizatorilor, integrarea rețelei electrice inteligente, a internetului și a sistemelor de senzori.

Pentru a se ajunge la aceste rezultate, este esențială convergența către un model de dezvoltare mai avansat și mai eficace decât cele aplicate până în prezent, caracterizate printr-o acțiune extrem de fragmentată. În acest scop, CESE propune celorlalte instituții europene și guvernelor naționale să îmbine

conceptul de „intelență” (smartness) cu un model durabil și integrat de dezvoltare, care să se poată aplica unui oraș și care să se bazeze pe coerența și integrarea simultană a șase „piloni generici”:

— tehnologii și instrumente pentru îmbunătățirea eficienței energetice și integrarea surselor de energie regenerabile;

— extinderea unor platforme tehnologice și de conectivitate pentru crearea de noi sisteme de servicii digitale;

— noi servicii digitale care să îmbunătățească calitatea vieții și muncii cetățenilor și întreprinderilor;

— adaptarea infrastructurilor și reprojectarea urbană;

— educația și formarea cetățenilor, întreprinderilor și sectorului public în ceea ce privește competențele digitale;

— un model de durabilitate economică și financiară pentru investiții.

În scopul sprijinirii dezvoltării orașelor inteligente pe teritoriul UE, CESE susține sprijinirea investițiilor în proiectele de acest tip cu ajutorul fondurilor publice existente, europene, naționale și regionale și prin exploatarea posibilităților oferite de Fondul European pentru Investiții Strategice (FEIS). Pentru facilitarea procesului, a fost constituit Parteneriatul European de Inovare pentru Comunități și Orașe Inteligente (acronim din engleză EIP-SCC), care aduce laolaltă orașe, industrii și pe cetățeni, cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții urbane prin soluții integrate mai sustenabile (prin inovarea aplicată, o planificare mai bună, o abordare mai participativă, o mai bună eficiență energetică, soluții de transport mai bune, folosirea inteligentă a ITC, etc).

Pentru transformarea Timișoarei într-un smart city (care la acest moment este o necesitate) s-a elaborat strategia **”Smart City și transformare digitală Timișoara 2022-2027”** într-un sistem participativ de implicare și atragere a cetățenilor, profesioniștilor din diverse ramuri, experților internaționali; instrumentele folosite fiind: consultări publice, ateliere de lucru, evenimente, cercetare și sondaje.

Principalele probleme identificate de cetățeni și mediul de afaceri au fost:

- stres cotidian și consum inutil de timp și resurse,
- existența a “două lumi paralele” digital/hârtie în domeniul serviciilor publice,
- interconectare insuficientă la nivel de infrastructuri, servicii sau zone,
- investiții publice reduse destinate creșterii calității vieții,
- management ineficient al resurselor orașului,
- absența educației participative la nivel de cetățeni,
- riscurile aferente unei digitalizări haotice,
- lipsa unei identități, specializări și concentrări strategice a orașului,
- lipsa infrastructurii și a serviciilor destinate grupurilor vulnerabile,
- consecințe imprevizibile ale schimbărilor climatic.

Ca urmare a unei analize exhaustive a contextului de smart city al orașului Timișoara, pe toate cele șase dimensiuni tradiționale ale orașului inteligent, disfuncționalitățile percepute de cetățeni/mediul de afaceri au fost grupate în cinci categorii cheie vizând:

- procesul de digitalizare al administrației și instrumentele aferente,
- viziunea strategică și planul de acțiune,
- infrastructura urbană interconectată și mobilitate,
- factorii de mediu, spațiile verzi și activitățile în aer liber,
- comunicarea cu cetățenii și participarea acestora la decizie.

Disfuncționalitățile și nevoile, coroborate cu **analiza datelor** existente despre oraș au condus la formularea a **nouă propuneri de valoare pentru transformarea Timișoarei într-un smart city:**

- Stimularea deciziilor publice bazate pe cetățean și o cultură participativă
- Digitalizarea completă a interacțiunilor cu instituțiile publice
- Crearea contextului în care talentele și întreprinderile pot inova și prospera
- Crearea unui hub educațional multisectorial
- Valorizarea rețelelor internaționale ale orașelor în beneficiul întreprinderilor
- Monitorizarea, managementul și optimizarea factorilor de mediu

- Crearea condițiilor pentru o gamă largă de activități exterioare de petrecere a timpului liber
 - Dezvoltarea de parteneriate public-private pentru orașul inteligent
 - Atragerea unei varietăți de mecanisme și stimulente financiare
- Pe aceste propuneri s-au stabilit pilonii strategiei "Smart City și transformare digitală Timișoara 2022-2027".

2. Schimbări preconizate și rezultate așteptate

Prin implementarea strategiei "Smart City și transformare digitală Timișoara 2022-2027" se dorește impulsivizarea dezvoltării orașului și transformarea lui într-un smart city.

Strategia "Smart City și transformare digitală Timișoara 2022-2027" are 7 obiective majore numite de elaboratorii strategiei "Ambiții", care delimitează ariile majore de intervenție de smart city și transformare digitală., astfel:

- „Orașul pentru toți”, „Orașul durabil” și „Investiții publice inteligente și de impact” reprezintă fundația orașului inteligent Timișoara,
- „Fiecare cetățean are o voce” și „Smart City este Fun City Timișoara” reprezintă capacitatea orașului inteligent Timișoara de „a crea apropierea” cu cetățeanul. Deciziile publice se vor fundamenta pe consultarea cetățenilor, iar Timișoara va deveni locul „preferat” al locuitorilor săi pentru muncă, distracție și mai ales sentimentul de „acasă”.
- „Ecosistem vibrant de inovare” și „Timișoara - Oraș atractiv pentru talente din mediul internațional” reprezintă nivelul superior al orașului inteligent Timișoara, capacitatea autentică de a genera valoare și inovare prin co-design, conlucrare, și colaborare, care să conteze prin comparație cu alte orașe europene.

Rezultatele așteptate sunt:

Ambiție	Rezultat	Dimensiunea de smartcity vizată	Ținta de dezvoltare durabilă adresată
<i>Fiecare cetățean are o voce</i>	Crearea unei culturi participative la nivel de oraș: - instrumente digitale generate de administrația publică cu scopul de a implica cetățenii și mediul privat în dezbaterile și deciziile publice, pe de-o parte, - și favorizarea atitudinii proactive și creșterea interesului cetățenilor de participare în consultări referitoare la viitorul orașului, pe de altă parte	GUVERNARE: - acoperire optimă cu rețea broadband / wifi, servicii online oferite de administrația publică în relația cu cetățenii și întreprinderile, precum și guvernarea bazată pe date deschise	INEGALITĂȚI REDUSE: - acest deziderat accentuează caracterul meritocratic al societății și permite tuturor accesul la resurse în mod egal.
<i>Orașul pentru toți</i>	Crearea unui mod integrat de livrare a serviciilor publice, susținute de procese administrative digitale optimizate, care să permită interacțiuni facile pentru cetățeni și întreprinderi, în relația cu instituțiile publice. Accesibilizarea infrastructurilor și serviciilor publice pentru grupurile vulnerabile (non-digitale, persoane în vârstă, persoane cu dizabilități etc.), prin intermediul soluțiilor digitale.	OAMENI : capacitatea în termeni de capital uman, generată prin educație și creativitate, cât și incluziune civică și digitală	MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ: delimitarea creșterii economice de aspectele negative de mediu, diversificarea sectorială și accent pe aspectele sociale.

Ambiție	Rezultat	Dimensiunea de smartcity vizată	Ținta de dezvoltare durabilă adresată
<i>Ecosistem vibrant de inovare</i>	Crearea unui ecosistem de inovare coeziv, interconectat și transparent, care să conducă la creșterea numărului de startup-uri, a ponderii întreprinderilor care își lansează produsele și serviciile pe piețe internaționale, precum și a capacității de cercetare- dezvoltare – inovare per ansamblu, la nivel de oraș. Bazându-se pe resursele umane și tehnologice existente, se propun intervenții de creștere a calității educației, de structurare a ofertei ecosistemului de inovare, de schimb de cunoaștere între actori și de generare a „verigilor care lipsesc”, astfel încât să existe o direcție comună de acțiune a întregului ecosistem.	ECONOMIE: antreprenariat și inovare, productivitatea forței de muncă și conectarea economică internațională	INDUSTRIE, INOVARE ȘI INFRASTRUCTURĂ: infrastructură durabilă constituie baza unei industrii sustenabile, iar inovarea este esențială pentru o industrie eficientă.
<i>Timișoara - Oraș atractiv pentru talente din mediul internațional</i>	Crearea unui proces, reversibil de data aceasta, de atragere de resurse umane înspre oraș, cu precădere din Diaspora, prin implicarea acestora în proiecte și inițiative concrete de dezvoltare a orașului. Mai mult, prin reactivarea componentei de colaborare transfrontalieră pe teme digitale, definirea unui brand de oraș în jurul <i>smart city</i> și printr-o prezență semnificativă în rețele de parteneriat dintre orașe la nivelul Uniunii Europene, se vor crea premisele atractivității Timișoarei pentru inovatori, fondatori de startup și întreprinderi bazate pe tehnologie, din alte țări. De asemenea, utilizarea digitalizării are scopul de a facilita descoperirea orașului de către turiști.	ECONOMIE: antreprenariat și inovare, productivitatea forței de muncă și conectarea economică internațională	MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți.
<i>Orașul durabil</i>	Crearea unui mod echilibrat de gestionare a resurselor esențiale ale orașului, prin intervenții care să optimizeze consumurile, să reducă pierderile și să crească aportul energiilor regenerabile. Vor fi puse în practică soluții și procese digitale pentru o mai bună calitate a factorilor de mediu și a calității vieții în oraș. O importanță majoră în cadrul acestei ambiții o dețin abordările integrate de (re)construire a coridoarelor de biodiversitate, eficientizarea energetică precum și de management durabil al deșeurilor la nivel de oraș.	MEDIU: management sustenabil al resurselor: analiza și optimizarea consumului de energie, calitatea aerului și apei, gestionarea deșeurilor și amprenta de carbon a orașului	ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE: energia durabilă înseamnă energie regenerabilă, așadar acest deziderat vizează, pe lângă creșterea aportului energiei regenerabile, protejarea mediului și atenuarea efectelor schimbărilor climatice.

Ambiție	Rezultat	Dimensiunea de smartcity vizată	Ținta de dezvoltare durabilă adresată
<i>Smart City este Fun City Timișoara</i>	Crearea unui ambient predictibil, decent și atractiv la nivel de oraș. Este vorba, în cadrul acestei ambiții, de intervenții care conduc la extinderea ofertei actuale a Timișoarei în termeni de petrecere a timpului liber, cultură și sport. Mai mult, propunem schimbarea paradigmei dinspre „un oraș-dormitor”, destinat preponderent pentru muncă și odihnă, înspre un oraș în care străzile devin, cu sprijinul tehnologiilor digitale, locul predilect pentru interacțiune social și evenimente culturale.	TRAI: condițiile de viață în oraș, importanța acordată culturii, nivelul de siguranță, calitatea vieții și starea sănătății populației	SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE: Favorizarea activităților sociale și a unui ambient al orașului adecvat pentru vieți sănătoase și pentru promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă.
<i>Investiții publice inteligente și de im</i>	Crearea bazei optime de infrastructură digitală a orașului inteligent și, în egală măsură, a instrumentelor digitale care să sprijine instituțiile publice în asigurarea sustenabilității investițiilor publice și în exploatarea la maximum a acestora, în folosul comunității. „Mobilitatea” a fost dimensiunea de smart city cotate pe locul I în cadrul celei de-a doua consultări pentru stakeholderi (31,6% dintre răspunsuri), așadar o pondere majoră în cadrul acestei ambiții o deține conectarea zonelor urbane și periurbane ale zonei metropolitane Timișoara, precum și implementarea unui sistem accesibil și prietenos de mobilitate, bazat pe cele tehnologiile și soluțiile digitale de avangardă din acest domeniu.	MOBILITATE: funcționarea eficientă a transportului urban, sistem integrat și multimodal de transport, precum și acces la informație în timp real, prin intermediul tehnologiei	ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE: orașe deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.

3. Alte informații

Pentru finanțarea corespunzătoare a intervențiilor ce se subscriu strategiei de smart city se au în vedere patru tipuri de resurse:

a) Fonduri europene nerambursabile, cu management regional și național

În cadrul Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, respectiv a Programului NextGenEU, există două surse principale de finanțare relevante pentru strategia de smart city și care au implicații pe termen scurt și mediu pentru implementarea unor proiecte specifice: Programul Operațional Regional 2021-2027 al Regiunii Vest și Planul Național de Redresare și Reziliență.

b) Fonduri europene nerambursabile, cu management direct de la Comisia Europeană

c) Împrumuturi din fonduri europene

d) Investiții private

Dar pentru accesarea acestor surse de finanțare este necesară adoptarea strategiei ”Smart City și transformare digitală Timișoara 2022-2027”.

De asemenea este necesară corelarea acestei strategii cu strategia integrată de dezvoltare urbană a Polului de Creștere Timișoara, cu planul de mobilitate urbană durabilă și cu toate planurile și strategiile

ce vor fi elaborate în perioada 2022-2027, astfel încât obiectivele lor să fie convergente și să formeze un tot unitar .

4. Concluzii

Având în vedere cele expuse mai sus, considerăm necesară și oportună emiterea unei hotărâri de Consiliu Local prin care să se aprobe Strategia de “Smart City și transformare digitală Timișoara 2022-2027”, conform Anexei care va face parte integrantă din hotărâre.

PRIMAR

Dominic FRITZ

DIRECTOR EXECUTIV

Monica PFEIFER

Întocmit

Sorin ARDELEAN